

*Личагіна Софія Романівна,  
здобувач першого (бакалаврського) рівня  
вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне  
управління та адміністрування», кафедра публічного управління,  
менеджменту інноваційної діяльності  
та дорадництва ННІ неперервної освіти і туризму НУБІП України*

## **ЗМІЦНЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

Зміцнення інституційної спроможності є ключовим аспектом успішної реалізації будь-якого масштабного плану, включно з планом відновлення України. В умовах, коли країна прагне відновити свою економіку, інфраструктуру та соціальний сектор після кризових подій або конфліктів, наявність міцних інституцій, здатних ефективно управляти ресурсами, координувати діяльність між різними зацікавленими сторонами та забезпечувати виконання встановлених цілей, є вирішальною.

Розглянемо поняття інституційна спроможність. Воно визначається як ефективність системи інституцій у виконанні своїх обов'язків, що забезпечує стабільне дотримання прав і свобод громадян та вирішення суспільних проблем.

Ефективна інституційна система має вирішувати суспільні завдання шляхом раціонального розподілу та використання ресурсів на засадах прозорості та адаптивності до змін у суспільстві, політиці та економіці. У післявоєнний період особливого значення набудуватиме здатність інституційної системи здійснювати якісний моніторинг і контроль за використанням

коштів і реалізацією проектів, під які ці кошти виділятимуться. Дуже важливою також стане підтримка інституційної системи з боку громадян та соціальних груп, що ґрунтується на законності та відповідальності [1].

Зміцнення інституційної спроможності в контексті реалізації плану відновлення України вимагає комплексного підходу, оскільки масштабні завдання відновлення країни після кризи або конфлікту обумовлюють необхідність високоефективної взаємодії всіх рівнів влади, а також залучення приватного сектору, міжнародних партнерів та громадянського суспільства [4].

Можна виділити такі основні завдання на шляху зміцнення інституційної спроможності:

Оцінка поточного стану інституцій. Необхідно ретельно аналізувати існуючі слабкості та потреби інституцій, щоб розробити ефективні стратегії їх зміцнення.

Розробка та імплементація законодавчих ініціатив. Законодавчі зміни часто є необхідними для усунення бар'єрів у відновленні та розвитку, а також для створення сприятливого інвестиційного клімату.

Моніторинг та оцінка прогресу. Важливо встановити чіткі індикатори успіху та регулярно оцінювати прогрес у виконанні плану відновлення, адаптуючи стратегії зміцнення інституційної спроможності за необхідності.

Важливо відзначити, що Центр економічної стратегії, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій та ГО «Технології Прогресу» розпочали роботу над проектом «Контроль витрат на відновлення», що фінансується Європейським Союзом. Мета проекту — побудувати систему незалежного від уряду моніторингу витрат бюджетних та донорських коштів на відновлення, проаналізувати їх та залучити громадськість до моніторингу за відбудовою. Для цього, зокрема, проект розробляє окрему онлайн-платформу — Big Recovery Portal, що дозволить:

- вести відкриту базу проектів відновлення, які реалізують держава, громади, донори і благодійники;
- моніторити витрати за цими проектами з відкритих джерел;
- аналізувати пріоритетність та доцільність проектів, їх ризики і можливі вади;
- залучати активних громадян і громадські організації до моніторингу конкретних проектів відновлення через механізм зворотнього зв'язку [2, 3].

Такі заходи істотно підвищують рівень відкритості та прозорості діяльності як урядових, так і неурядових структур та організацій, скорочують можливості для корупційних дій, збільшують ефективність і результативність ініціатив, спрямованих на відновлення, а також зміцнюють довіру між державою та громадянським суспільством.

Оскільки в умовах воєнного стану можливості для реалізації обширних реформних процесів значно обмежені. Варто підкреслити, що покращення інституційного потенціалу вимагатиме комплексних і довготривалих зусиль та реформ у різноманітних секторах.

Відновлення України передбачає не лише фізичне відбудування зруйнованої інфраструктури, але й відновлення соціальної сфери, економіки, зміцнення демократичних інститутів та прав людини. Це вимагає цілісного підходу, заснованого на прозорості, відповідальності та активній участі всіх секторів суспільства. Зміцнення інституційної спроможності стане фундаментом для сталого розвитку України, здатного витримати майбутні виклики та використати нові можливості.

### Список використаних джерел

1. Вдовіна, І. О. (2023, August). Повоєнне відновлення України: питання підвищення інституційної спроможності. In The 12 th International scientific and practical conference “Progressive research in the modern world”(August 17-19, 2023) VoScience Publisher, Boston, USA. 2023. 310 p. (p. 253).
2. За підтримки ЄС українське громадянське суспільство розпочинає роботу над новим проєктом для моніторингу витрат на проєкти відновлення. URL: <https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine>.
3. Горбата Л. П., Синельник Т. Б. Особливості національної системи стійкості на рівні територіальних громад в умовах війни. *Інвестиції: практика та досвід*. № 22 (2023). С. 191-196. URL : <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2568/2604>.
4. Горбата Л. П. Забезпечення стратегічного планування в умовах національної системи стійкості на рівні територіальних громад в Україні. *Держава та регіони*. Серія: Публічне управління і адміністрування. № 4/2023. С. 54-60. URL : [http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4\\_2023/9.pdf](http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2023/9.pdf).

**Міністерство освіти і науки України**  
**Національний університет біоресурсів і природокористування**  
**України**

**ІНІ неперервної освіти і туризму**  
**Державна наукова установа**  
**«Інститут модернізації змісту освіти»**

**II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА**  
**КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді**  
**з реалізації Плану відновлення України»**

**м. Київ, 13 березня 2024 року**

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму  
Національного університету біоресурсів і природокористування України  
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.